

Παρουσίαση

ὑπό τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

τοῦ Ε΄ Τόμου τῶν Ἔργων (ἐκδόσεις Ἀκρίτας)
ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ Β΄

Κάραβελ 15 Νοεμβρίου 2015

Καλοῦμαι ἀπόψε στήν σύναξη αὐτή τῶν ἐγκρίτων φιλιστόρων
νά παρουσιάσω, προτιμῶ νά χρησιμοποιήσω τόν ὄρο νά σχολιάσω
διότι εἶναι ἀκριβέστερος, τήν Δεύτερη Συλλογή τῆς Ἀρθρογραφίας
τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος
Χριστοδούλου τοῦ Α΄ πού τιμώντας τόν Πρωθιεράρχη τῆς καθ'
Ἑλλάδα Ἐκκλησίας καί Πρῶτο καί Προκαθήμενο Αὐτῆς ἡ ἐξ ἧς
ἐξελέγη Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ ἐξέδωσε
τύποις μέ τήν φροντίδα τοῦ πεπνυμένου Μητροπολίτου καί
Ποιμενάρχου αὐτῆς κυρίου Ἰγνατίου, διαδόχου στήν ἐκκλησιαστική
διακονία τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου σ' αὐτή καί τήν ἐπιμέλεια
τοῦ φιλέργου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου,
Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως.

Στά ἄρθρα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πού συμπεριλαμβάνονται
στόν Τόμο καί ἔχουν δημοσιευθεῖ σέ Ἐκκλησιαστικά Περιοδικά καί

διάφορες ημερήσιες Έφημερίδες προτάσσονται τρία αξιόλογα κείμενα:

α'. Τοῦ Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου

β'. Τοῦ ἐλλογίμου κ. Γεωργίου Παπαθανασοπούλου, Δημοσιογράφου

γ'. Τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Τόμου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου

Σ' αὐτά ὁ πρῶτος ὁ Μητροπολίτης ἐρμηνεύει τά ἐλατήρια τοῦ κεκοιμημένου Ἀρχιεπισκόπου πού τόν ὄθησαν σ' αὐτή τήν ἐκτεταμένη εὐστοχη καί πλούσια συγγραφή τῶν ἄρθρων. Τήν γραφίδα του κινούσε μόνο ἡ παλλομένη ἀπό ἀγωνία ψυχή του νά μὴν ἀποφύγει τίς προκύπτουσες προσκλήσεις γιά τήν Ἐκκλησία, τήν κοινωνία, τήν παιδεία, τόν πολιτισμό, τήν πνευματικότητα, τήν πατρίδα.

Ἐσπευδε ὄχι ὡς πολυπράγμων, ἀλλά ὡς πνευματικός ἡγέτης νά καταθέσει τόν «ἀγαθό λόγο» τῶν γνώσεών του, τῆς ἐμπειρίας του, τοῦ προβληματισμοῦ του, τῆς ἀνησυχίας του. Συμμετεῖχε στόν δημόσιο διάλογο καί κατέθετε μέ ἰσχυρή ἐπιχειρηματολογία τίς ἀπόψεις του.

Ὁ δεύτερος σχολιαστής, ὁ δημοσιογράφος καταγράφει τήν συγγραφική του παραγωγή πού μαζί μέ τούς ἄλλους τέσσερις Τόμους μέ τά λοιπά ἔργα του καί τήν ἀρθρογραφία πού ἔχουν ἐκδοθεῖ χαρακτηρίζουν τόν δραστήριο σκαπανέα τοῦ πνεύματος καί ἔμπειρο ἀναλυτή τῆς σύνθετης εἰκόνας τῆς σύγχρονης πραγματικότητας καί τῶν συνθηκῶν ἀπό τίς ὁποῖες ἐπηρεάσθηκε.

Ὁ τρίτος καί ἐπιμελητής τοῦ τόμου πληροφορεῖ τόν ἀναγνώστη καί κάθε μελετητή σέ ποιά ἔντυπα δημοσιεύθηκαν τά ἄρθρα.

Συνεπῶς ὁ τόμος περιέχει ὅλες τίς χρήσιμες πληροφορίες. Γι αὐτό κι ἐγώ θά ἀποφύγω νά ἐπαναλάβω τά ἤδη γνωστά καί δημοσιευμένα.

Ποία λοιπόν θά εἶναι ἡ συμβολή μου στήν παροῦσα παρουσίαση; Ἐπειδή ἔζησα ὑπέρ τά τριάντα χρόνια δίπλα του 1974-2008 καί διηκόνησα τήν Ἐκκλησία ἀπό ἐξέχουσες ἐπιτελικές ἐκκλησιαστικές διακονίες γνωρίζω πολύ καλά πῶς αἰσθανόταν ὁ ἴδιος, ὅταν προέκυπταν τά προβλήματα κατά τήν ἄσκηση τῆς θεοφιλοῦς ποιμαντορίας του εἴτε στήν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ εἴτε στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί τέλος στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἔτσι θα ἐπισημάνω αὐτά πού ὅσοι διαβάσατε τά ἄρθρα θά διαπιστώσετε ὅτι προκύπτουν ἔκδηλα.

1) Δέν ἦταν ἠττοπαθής. Δέν παρητεῖτο, ὅταν εἶχε δίκαιο. Τό ὑπερασπιζόταν παντί σθένει. Ἀντίθετα πίστευε, ὅτι ὁ πνευματικός ἡγέτης προμαχεῖ, ὑπερασπίζεται, θυσιάζεται γιά τίς ἀρχές του. Ἔλεγε σέ κρίσιμες στιγμές *«ὁ ποιμήν ὁ καλός ἔμπροσθεν τῶν προβάτων πορεύεται καί τά πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ»* (Ἰωάννου ι' 11). Μᾶς συμβούλευε ὅτι δέν πρέπει νά εἶμαστε οὐραγοί τῆς κοινωνίας, ἀλλά ἐμπροσθοφυλακή καί ἀνιχνευτές.

2) Δεχόταν τίς ποικίλες προκλήσεις ὡς εὐκαιρίες νά διακηρύξει τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔλεγε ὅτι *«ἐάν σιωπήσω οἱ λίθοι κεκράξονται»* (Λουκᾶ ιθ' 40). Πίστευε, ὅτι ἔπρεπε ὁ ἴδιος ὄχι μόνον ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, ἀλλά καί ὁ κάθε κληρικός νά εἶναι

«ἔτοιμος νά δώσει λόγον παντί τῷ αἰτοῦντι περί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α΄ Πέτρου γ΄, 15).

Ὁ Χριστός ἔλεγε εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωή, τό φῶς, ἡ ἐλευθερία, ἡ ἐλπίδα, ἡ λύτρωσις, ἡ Ἀνάστασις. Αὐτά ἔχουν ἀνάγκη οἱ ἄνθρωποι. Εἶναι τά προσόντα τῆς ζωῆς ἡ οὐσία τοῦ βίου πού πρέπει νά προβάλλουμε ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

3) Δέν φοβήθηκε ποτέ τίς ἐπιθέσεις πού δέχθηκε παρὰ τήν πικρία πού τοῦ προκαλοῦσαν. Καί δέν ἦσαν λίγες, ἀλλά συνεχεῖς καί ἐπάλληλες, καθημερινές σ' ὅ, τι κι ἄν ἔλεγε ἢ κι ἄν ἔπραττε. Ἕνα σύστημα ἐργαζόταν μεθοδικά ἀκατάπαυστα νά τόν ἀπαξιώνει, νά τόν ἐκθέτει, νά τόν κατακρίνει, νά τόν χλευάζει, νά τόν μειώνει. Ἐπτυαν στό πρόσωπό του καθημερινῶς. Ὁ ἴδιος ὅμως μᾶς ἔλεγε αὐτές μέ χαλιβδώνουν. Χρησιμοποιοῦσε τό παράδειγμα μέ τό καρφί πού ὅσο τό κτυπᾶς τόσο βαθύτερα εἰσέρχεται καί συνεπῶς δυσκολότερα ἀποτραβιέται. Ἐμένα μέ πολεμοῦν ἐπειδή θέλουν νά διαλύσουν τήν Ἐκκλησία ἔλεγε «πατάξω τόν ποιμένα καί διασκορπισθήσονται τά πρόβατα τῆς ποιμνῆς» (Ματθαίου κστ΄ 31)

4) Ἐνδιαφερόταν συνεχῶς γιά τόν λαό τοῦ Θεοῦ καί μᾶς συμβούλευε νά μήν ἀδιαφοροῦμε γιά τά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων, τῆς κοινωνίας καί ἑνός ἐκάστου ἀνθρώπου. Πονοῦσε γιά τούς πάσχοντες, τούς παραπαίοντες νέους στά ναρκωτικά, στήν πορνεία, στόν παρασιτισμό, στήν ἀνεργία κατά τόν ἀποστολικό λόγο «τίς ἀσθενεῖ, καί οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καί οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;» (Πρός Κορινθίους Β΄ ια΄, 29).

Ἐπαναλάμβανε συχνά τό ἀξίωμα τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ὅτι ὑψιστος κριτής μετά τόν Θεό εἶναι ὁ λαός καί ὅπως «ὁ Θεός οὐ μυκτηρίζεται» (Πρός Γαλάτας στ΄, 7) τό ἴδιο καί ὁ λαός.

Ἐκκλησιαστικό ἀξίωμα εἶναι αὐτό πού συμπεριλήφθη καί στό Σύνταγμα τῆς Πατρίδος μας ὅτι ἡ τήρησή του ἐπαφίεται στό λαό.

Βλέπετε, ὅτι οἱ πολιτικοί δανεῖζονται τούς κανόνες καί τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας ἐνῶ συγχρόνως ἀπαξιώνουν τήν Ἐκκλησία καί τήν παράδοσή Της πού ἐνέπνευσε αὐτούς τούς κανόνες.

Γι' αὐτό ὁ πιστός λαός τόν ἀγάπησε, τόν ἀποδέχθηκε, τόν ἄκουσε τόν πίστεψε καί τόν ἐμπιστεύθηκε .

5) Ἦθελε νά εἶναι ὅπως θά λέγαμε σήμερα ἐπίκαιρα ἐνεργός πολίτης. Θεωροῦσε ἀπαξίωση τήν ἀσφάλεια τῆς ἀπραξίας, νά παραμένει στό ὑποτιμητικό περιθώριο τῆς κοινωνίας καί τῆς ζωῆς. Ἡ δράση τόν ἔτρεφε. Ἡ κάθε ὥρα του, ἂν καί ποτέ δέν τοῦ ἐπαρκοῦσαν, ἦταν δημιουργική.

Ἐνθυμοῦμαι Χριστούγεννα μετά τήν λειτουργία νά κάθεται στό γραφεῖο του καί στό σπίτι, νά εἶμαστε συγκεντρωμένοι οἱ ἄμεσοι συνεργάτες του γιά τό ἑορταστικό γεῦμα κι ἐκεῖνος νά γράφει στήν γραφομηχανή ἄρθρα.

6) Ἡ αὐτοπεποίθησή του ὠθοῦσε τήν δημιουργικότητά του. Ὅσα ἀδυνατοῦσαν νά πράξουν ἄλλοι ἀναλάμβανε νά τά διεκπεραιώσῃ ὁ ἴδιος μέ ἐπιτυχία. Ἐργαζόταν νύχτα καί ἡμέρα.

7) Ἀντιμετώπιζε μέ μακροθυμία τίς ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν του σέ τέτοιο σημεῖο πού μερικοί τήν παρεξηγοῦσαν θεωρώντας τήν ἀδυναμία του.

Παρέστην μάρτυς σέ σκηνές πού μερικοί ἀπό τούς πιό σκληρούς ἐπικριτές του καί μάλιστα γιά θέματα πού οἱ ἴδιοι παραποιοῦσαν σκόπιμα ἤρχοντο καί τοῦ ζητοῦσαν συγγνώμη. Κι ἐκεῖνος τούς ἔδιδε τήν εὐχή του.

8) Δέν ἔκρουψε ποτέ τίς ἀρχές του τίς σκέψεις του, τίς ἐπιδιώξεις του. Ὅπως μᾶς ἔλεγε «σκέπτομαι φωναχτά». Αὐτό πολλοί τό ἐκμεταλλεύτηκαν πιστεύοντας ὅτι κατά τό κοινῶς λεγόμενον «τόν ψάρευαν». Ἀλλά ὁ ἴδιος ἦταν ἓνα ἀνοιχτό βιβλίο.

Ἐμεῖς πού τόν ζήσαμε μπορούσαμε νά προβλέψουμε τήν ἀντιδρασή του ἢ τήν ἀπόφασή του σέ ὑποθέσεις πού τόν ἀπασχολοῦσαν.

Κρυφή διπλωματία, μηχανορραφίες, δολοπλοκίες, ὕπουλες ἐπιθέσεις ποτέ δέν χρησιμοποίησε ἴσως γι' αὐτό ἦταν «εὐάλωτος» ἀπό τούς ἐπικριτές του.

Τίς μάχες τίς ἔδιδε κατά πρόσωπο μέ γενναιότητα, ἀξιοπρέπεια καί ὅλες τίς δυνάμεις του

9) Ἐνθουσιαζόταν ἀπό τά μεγάλα ὁράματα γιά τήν Ἐκκλησία, γιά τήν κοινωνία, γιά τήν Πατρίδα, γιά τήν οἰκογένεια, γιά τήν παιδεία. Ἀντλοῦσε ἀπό τήν πνευματικότητα τῆς παραδόσεώς μας καί τῆς ἱστορίας μας ἐκκλησιαστικῆς καί ἐθνικῆς πρότυπα καί ἀγωνιζόταν νά τά προβάλλει ἐνώπιον πάντων.

10) Ἐφήρμοξε τό «Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος... ἀπρόσκοπτοι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ γὰρ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι».
(Πρὸς Κορινθίους Α' ἱ 24, 32-33)

Αἰσθανόταν ὅτι ὄφειλε νά φροντίζει ὅλους καί ὁ ἴδιος εἶχε παραιτηθεῖ ἀπό ὅλα. Δέν διεκδίκησε ὅ,τιδήποτε γιά τόν ἑαυτό του.